

Propunere de modificare a **art. 336 din Codul penal** în vederea eficientizării actului de justiție și aplicării principiului proporționalității pedepsei

INIȚIATIVĂ LEGISLATIVĂ CETĂȚENEASCĂ

privind modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, în vederea eficientizării actului de justiție și a responsabilizării conducătorilor auto

Către Parlamentul României

În temeiul dreptului la inițiativă legislativă al cetățenilor, consacrat de articolul 74 alineatul (1) din Constituția României și reglementat de Legea nr. 189/1999, republicată, subsemnații, cetățeni cu drept de vot, înaintăm spre dezbatere și adoptare în regim de urgență următoarea propunere legislativă.

EXPUNERE DE MOTIVE

Preambul: O Justiție pentru Cetățeni, Nu Împotriva Lor

Sistemul de justiție al unei națiuni democratice trebuie să fie un mecanism de echilibru, dreptate și reabilitare, nu o mașinărie birocratică ce zdrobește destine. Actuala abordare a legislației rutiere, în special a art. 336 din Codul penal, a deviat de la acest principiu fundamental. Tratănd fiecare abatere de alcoolemie peste pragul legal ca pe o infracțiune penală, indiferent de context, am creat un sistem ineficient, costisitor și profund dăunător pentru societate.

Prezenta inițiativă nu propune clemență, ci **inteligentă** în aplicarea legii. Propunem un sistem care pedepsește prompt și aspru, dar proporțional, care educă în loc să stigmatizeze și care eliberează resursele prețioase ale justiției pentru a se concentra pe adevăratele pericole sociale.

Numeroase sisteme juridice europene aplică sancțiuni administrative severe pentru prima abatere, rezervând sancțiunea penală pentru recidivă sau pentru situații care au produs victime.

Acest model permite corectarea rapidă a comportamentului și reduce încărcarea sistemului judiciar.

I. Argumente Fundamentale pentru Schimbare

1. Falimentul Sistemului Actual: Supraîncărcare și Întârzieri Inumane

- a. Parchetele și instanțele din România sunt sufocate de zeci de mii de dosare având ca obiect infracțiunea de conducere sub influența alcoolului. Aceste dosare, deși relativ simple în probatoriu, consumă un timp enorm: **durata medie de soluționare depășește 18 luni.**
- b. Această realitate transformă actul de justiție într-o pedeapsă în sine. Un cetățean fără antecedente, care a comis o singură greșeală, este târât într-un coșmar birocratic și psihologic timp de aproape doi ani. În acest interval, viața sa profesională și personală este suspendată, marcată de incertitudine, anxietate și costuri financiare copleșitoare.

2. Impactul Psihosocial Devastator: De la Cetățean la Proscris

- a. Pentru o persoană integrată social, un dosar penal echivalează cu o moarte civilă. Stigmatul, chiar și în absența unei condamnări cu executare, poate duce la pierderea locului de muncă, la destrămarea relațiilor familiale și la instalarea unor afecțiuni grave precum depresia cronică.
- b. Societatea nu are niciun beneficiu în a transforma un contribuabil într-un asistat social sau într-o persoană marginalizată. Scopul nostru trebuie să fie corectarea rapidă a comportamentului și reintegrarea, nu excluderea.

3. Principiul Proportionalității și Individualizării Pedepsei

- a. Dreptul modern european, pe care România s-a angajat să îl respecte, impune ca sancțiunea să fie direct proporțională cu gravitatea faptei și cu pericolozitatea făptuitorului. Este fundamental injust și ineficient să aplicăm același tratament penal unui șofer aflat la prima abatere, fără istoric negativ, și unui recidivist sau unei persoane care a provocat un accident.
- b. Propunerea noastră introduce această distincție esențială, aliniind legislația națională la bunele practici dovedite în state cu o siguranță rutieră exemplară (ex: Germania, Austria, Franța).

II. Soluția Propusă: Un Sistem Dual – Fermitate Administrativă și Severitate Penală

Propunem înlocuirea actualului sistem rigid cu un mecanism dual, inteligent și adaptat realității sociale.

A. DEZINCRIMINAREA PRIMEI ABATERI și Trecerea în Sfera CONTRAVENȚIONALĂ

Pentru conducătorul auto aflat la **prima abatere**, fără antecedente penale sau rutiere grave în ultimii 5 ani și care nu a provocat un accident rutier soldat cu vătămări corporale confirmate prin certificat medico-legal sau cu deces, fapta de a conduce un vehicul cu o alcoolemie peste limita legală de 0,80 g/l alcool pur în sânge, stabilită prin analiză

biologică, va fi sancționată administrativ și **nu penal**, prin aplicarea unui pachet de măsuri contravenționale cu efect imediat și caracter disuasiv.

1. **Amendă contravențională:** între **2.000 lei și 25.000 lei**, stabilită de **autoritatea rutieră competentă** în funcție de **nivelul alcoolemiei** și circumstanțele faptei. **Organul rutier** poate dispune, în cazuri justificate și în **lipsa antecedentelor rutiere grave**, posibilitatea achitării a **jumătate** din **minimul amenzii** în termenul legal.
2. **Suspendarea dreptului de a conduce:** perioadă stabilită de autoritatea rutieră competentă din cadrul **Poliției Române**, în funcție de nivelul alcoolemiei, circumstanțele faptei și conduita conducătorului auto. Autoritatea rutieră poate stabili durata suspendării și eventualele condiții pentru reducerea acesteia, în cazuri justificate și în lipsa antecedentelor rutiere grave.
3. **Reeducare Obligatorie:** Obligativitatea absolvirii, pe propria cheltuială, a unui program complex de **consiliere anti-alcool și conducere defensivă**, finalizat cu examen.
4. **Reevaluare Completă:** Obligativitatea efectuării unei noi **examinări medicale și psihologice complete** înainte de a putea redobânda dreptul de a conduce.

B. MENȚINEREA ȘI ÎNĂSPRIREA RĂSPUNDERII PENALE PENTRU SITUAȚII CU PERICOL SOCIAL RIDICAT

Răspunderea penală, inclusiv aplicarea pedepselor privative de libertate, se aplică în mod obligatoriu în următoarele situații în care pericolul social este evident:

- **RECIDIVĂ:** săvârșirea unei noi fapte de conducere sub influența alcoolului în termen de 5 ani de la sancționarea primei abateri atrage răspunderea penală, indiferent de nivelul alcoolemiei stabilit prin analiză biologică.
- **PROVOCAREA UNUI ACCIDENT:** răspunderea penală se aplică atunci când conducerea sub influența alcoolului a condus direct la producerea unui accident rutier soldat cu vătămări corporale care necesită îngrijiri medicale și sunt confirmate prin certificat medico-legal sau cu decesul unei persoane.
- **ȘOFERI PROFESIONIȘTI:** atunci când fapta este comisă de un conducător auto aflat în exercitarea profesiei, în cadrul activităților de transport persoane, transport marfă, instruire auto sau alte activități profesionale de conducere.

III. Beneficii Imediate și pe Termen Lung

- **Eliberarea Justiției:** Degrevarea parchetelor și instanțelor de un număr semnificativ de dosare de acest tip, permițând magistraților să se concentreze pe infracțiuni grave și pe cauze cu impact social major.

- **Sanțiuni Rapide și Eficiente:** Aplicarea imediată a sancțiunilor administrative ferme va avea un efect de descurajare mai puternic decât un proces penal îndelungat.
- **Economii Bugetare:** Reducerea cheltuielilor publice generate de procedurile penale și creșterea veniturilor la bugetul de stat prin aplicarea amenzilor contravenționale.
- **Șansă de Corectare pentru Prima Greșală:** Oferirea unei oportunități reale de responsabilizare pentru persoanele aflate la prima abatere, fără antecedente grave, prin sancțiuni ferme și măsuri educative.
- **Eficiență Legislativă:** Crearea unui sistem sancționator mai rapid și mai eficient, adaptat realităților actuale ale societății și siguranței rutiere.

PROIECT DE LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal

Articol unic. Articolul 336 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal se modifică și va avea următorul cuprins:

Art. 336. Conducerea unui vehicul sub influența **alcoolului** sau a altor **substanțe**

(1) Fapta de a conduce pe drumurile publice un vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere, având o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge stabilită prin analiză biologică, în cazul primei abateri constatate, dacă fapta nu a produs un accident rutier soldat cu vătămări corporale confirmate prin certificat medico-legal sau deces și dacă persoana nu a mai fost sancționată pentru o faptă similară în ultimii 5 ani, nu constituie infracțiune.

(2) Sancțiunile contravenționale aplicabile în situația prevăzută la alin. (1), precum și măsurile complementare privind suspendarea dreptului de a conduce, cuantumul amenzii și obligațiile de reeducare rutieră se stabilesc potrivit legislației rutiere în vigoare.

(3) Fapta constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la 1 la 5 ani atunci când:

a) conducătorul auto săvârșește o nouă faptă de conducere sub influența alcoolului în termen de 5 ani de la sancționarea primei abateri;

b) conducerea sub influența alcoolului a condus la producerea unui accident rutier soldat cu vătămări corporale pentru care s-a emis certificat medico-legal sau cu decesul unei persoane;

c) fapta este săvârșită de un conducător auto aflat în exercitarea unei activități profesionale de transport persoane, transport mărfuri sau instruire auto;

(4) Conducerea unui vehicul pe drumurile publice sub influența unor substanțe psihoactive constituie infracțiune și se pedepsește conform dispozițiilor prevăzute de prezentul cod;

(5) Stabilirea îmbibației alcoolice prevăzute la prezentul articol se face exclusiv prin analiză biologică efectuată potrivit procedurilor legale.